

К. екон. н. Тоцька О. Л.

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

ПРОГНОЗНІ МОДЕЛІ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ АСПІРАНТУРИ ТА ДОКТОРАНТУРИ В УКРАЇНІ

В Україні підготовку наукових кадрів здійснюють аспірантури та докторантури, які функціонують у закладах вищої освіти (ЗВО) та наукових установах. Однак ефективність діяльності цих структур не є високою. Про це засвідчують дані табл. 1, у якій: показник 1 — кількість наукових установ і ЗВО, які мають аспірантуру, на кінець року, од.; показник 2 — кількість осіб, які закінчили аспірантуру, за рік; показник 3 — кількість осіб, які закінчили аспірантуру із захистом дисертації, за рік; показник 4 — кількість наукових установ і ЗВО, які мають докторантуру, на кінець року, од.; показник 5 — кількість осіб, які закінчили докторантуру, за рік; показник 6 — кількість осіб, які закінчили докторантуру із захистом дисертації, за рік.

Таблиця 1. Основні показники ефективності діяльності аспірантури/докторантури

Показник	Фактичні дані									Прогнозні дані		
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1	513	507	504	502	482	490	481	475	431	426	405	382
2	8092	8350	8292	8075	7597	7493	6703	6087	6401	5423	4780	4074
3	1941	2051	2136	2135	1881	1958	1708	1438	1472	1106	813	481
4	255	257	264	267	264	283	282	277	270	272	268	263
5	450	483	418	566	524	563	551	543	963	955	1108	1281
6	130	125	139	187	143	169	153	153	232	217	236	256

Джерело: укладено автором на основі [1].

Як бачимо, показники аспірантури за 2010—2018 рр. спадають, а докторантури, навпаки, — зростають. Для перевірки визначених тенденцій нами було побудовано для кожного показника експоненційні прогностичні моделі (рис. 1—6). Величина достовірності апроксимації R^2 (квадрат коефіцієнта кореляції) для перших трьох моделей висока (приблизно 0,9), для інших моделей нижча (приблизно 0,7 і 0,5). Отримані прогностичні дані засвідчують про майбутнє зниження кількості аспірантур/докторантур, випущених і захищених аспірантів, а також збільшення кількості випущених і захищених докторантів.

Список використаних джерел:

1. Вища освіта в Україні у 2018 році: статистична інформація. Державна служба статистики України: веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 22.03.2020).

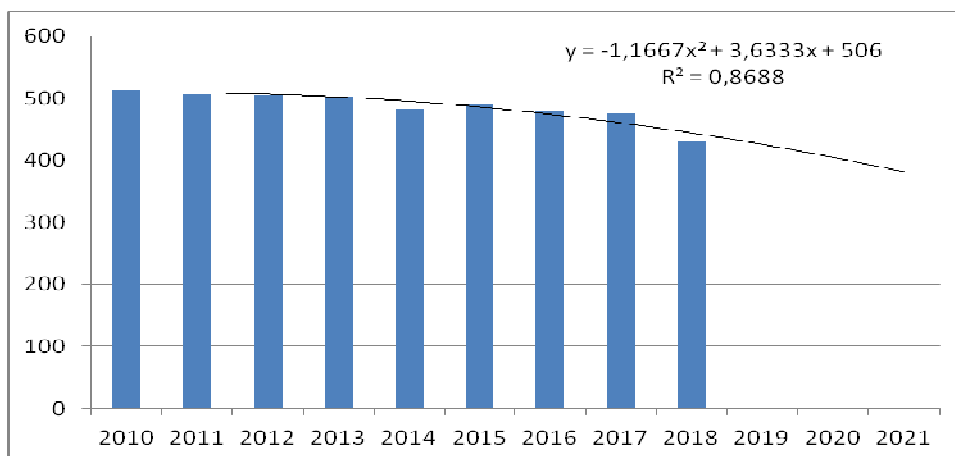

Рис. 1. Прогнозна модель кількості наукових установ і ЗВО, які мають аспірантуру, на кінець року, од.

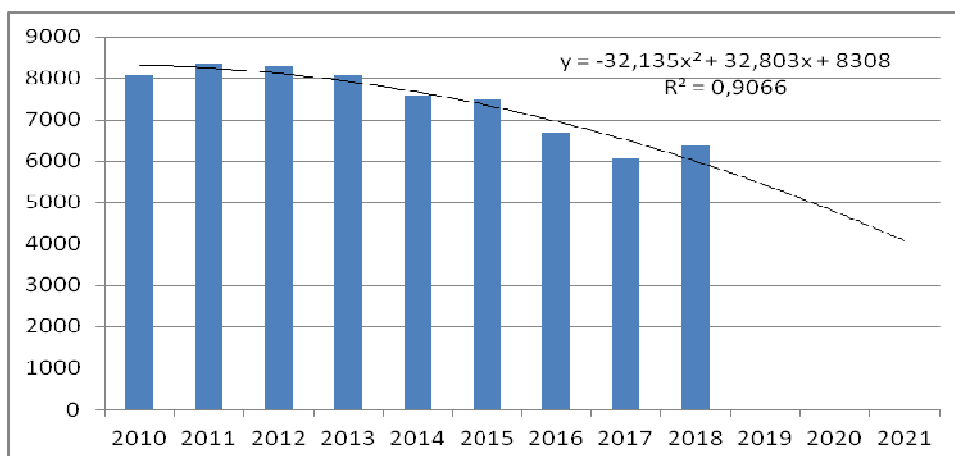

Рис. 2. Прогнозна модель кількості осіб, які закінчили аспірантуру, за рік

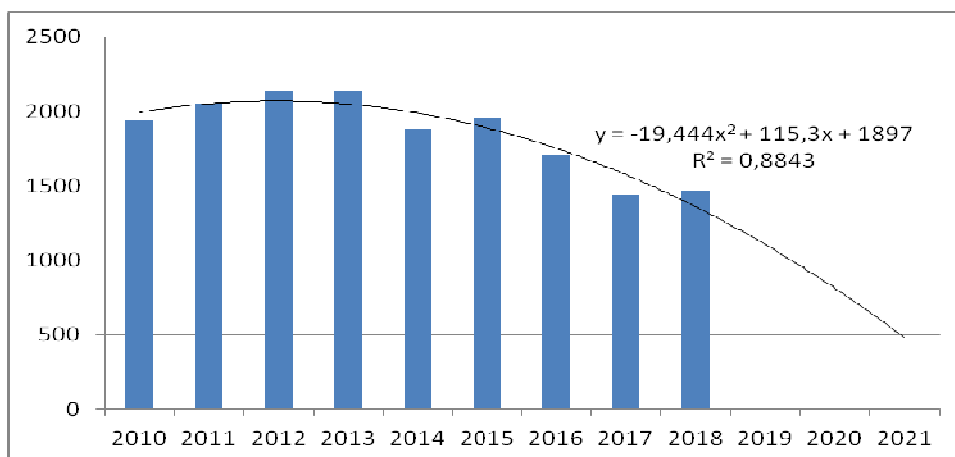

Рис. 3. Прогнозна модель кількості осіб, які закінчили аспірантуру із захистом дисертації, за рік

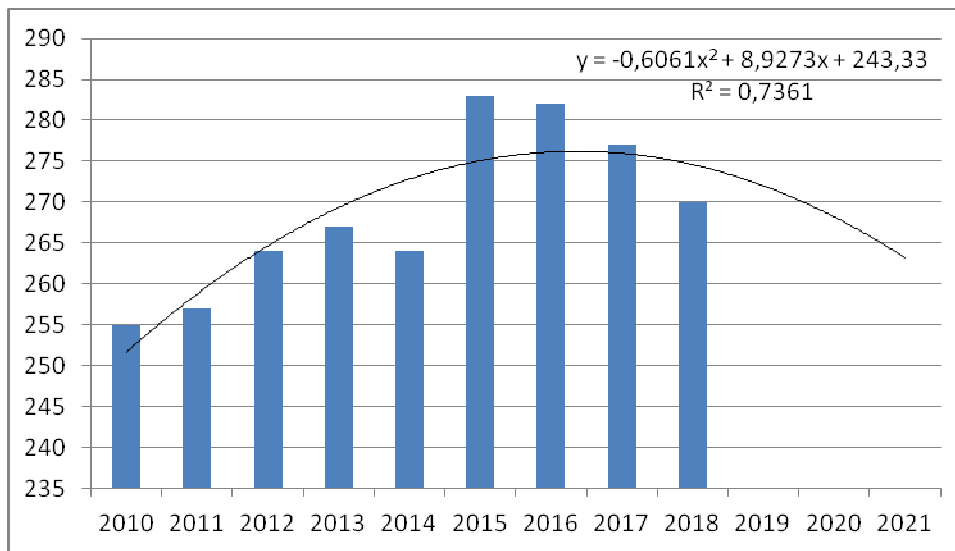

Рис. 4. Прогнозна модель кількості наукових установ і ЗВО, які мають докторантуру, на кінець року, од.

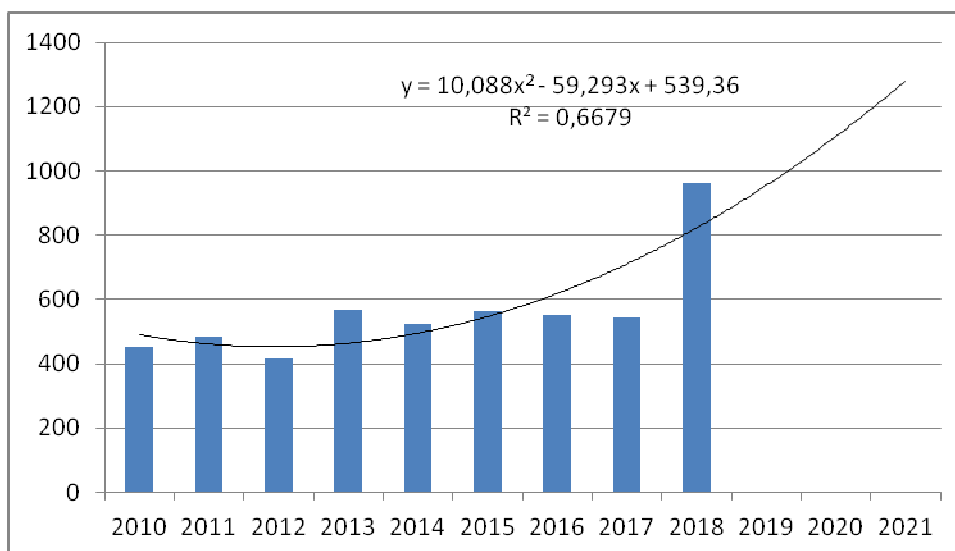

Рис. 5. Прогнозна модель кількості осіб, які закінчили докторантуру, за рік

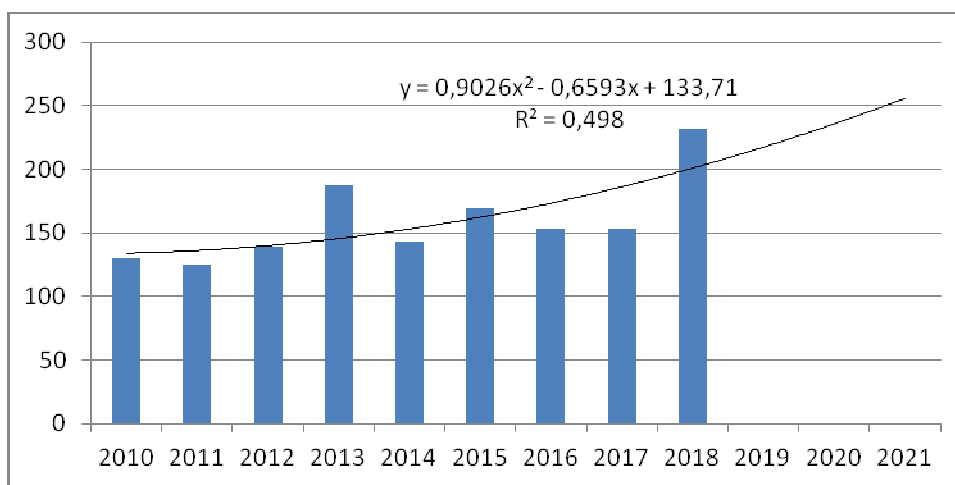

Рис. 6. Прогнозна модель кількості осіб, які закінчили докторантуру із захистом дисертації, за рік